

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ (GREEN DEAL)»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність «101 Екологія»
Освітня програма «Екологічний контроль та аудит»
Рік навчання 2, семестр 3
Форма здобуття вищої освіти денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

к.с.-г.н., доцент Ладика Марина Миколаївна

[E-mail: mm.ladyka@gmail.com](mailto:mm.ladyka@gmail.com)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Збалансоване природокористування (green deal)» є набуття знань та вмінь, які базуються на цілях європейського Зеленого курсу. Дисципліна сприяє отриманню знань про збалансоване (стале) сільське господарство, науково-обґрунтоване використання пестицидів, продовольче постачання та продовольчу безпеку, стратегічні плани та стратегію «від ферми до столу» відповідно до вимог Європейської зеленої угоди.

Завдання дисципліни: формування розуміння студентами магістратури стійких принципів забезпечення продовольчої безпеки в умовах геополітичної невизначеності, зміни клімату та втрати біорізноманіття; зменшення екологічного та кліматичного сліду відповідно до вимог ЄС; посилення стійкості продовольчої системи; провідний глобальний перехід до конкурентоспроможності від ферми до виделки.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 10 Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.

СК 12 Здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності.

СК 15 Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.

ПР14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.

ПР16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Змістовий модуль 1. Ключові цілі європейської Зеленої угоди				
Тема 1. Принципи й сучасні стратегії природо-користування	2/2	Знати сучасні стратегії природокористування. Розуміти зміст поняття «раціональне природокористування»	Здача практичної роботи.	15
Тема 2. Європейська Зелена угода – нова політика трансформації	2/2	Знати основні положення Європейської Зеленої угоди. Застосовувати підходи green deal до аналізу та прогнозування трансформації економічного сектору України	Здача практичної роботи.	15
Тема 3. Кліматичні амбіції Зеленої угоди	2/2	Знати основні кліматичні цілі в напрямку зниження емісії парникових газів. Застосовувати цільовий та галузевий підходи до досягнення цілей пакету політики «Fit for 55 »	Здача практичної роботи.	10
Тема 4. Відновлювальна енергетика як складова Зеленої угоди	2/2	Розуміти перспективи відновлюваних джерел енергії. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень .	Здача практичної роботи. Здача самостійної роботи	10 10
Тема 5. Циркулярна економіка та план дій	2/2	Вміти вибирати оптимальну стратегію господарювання для зменшення відходів.	Здача практичної роботи.	10

Модульна контрольна робота 1	10/10	Оцінювання результату засвоєння знань та умінь відповідно до тем, які включені до модуля №1	Виконання тесту (30 тестових запитань)	30
<i>Змістовий модуль 2. Природоорієнтовані рішення в Green Deal</i>				
Тема 6. Нульове забруднення – стратегія стійкого природо-користування	2/2	Розуміти принцип «нульового забруднення». Застосовувати комплексні заходи для досягнення нульового забруднення довкілля.	Здача практичної роботи.	15
Тема 7. Збереження і відновлення біорізноманіття – ключовий елемент Green Deal	2/2	Розуміти значення біорізноманіття в досягненні цілей green deal. Вміти організовувати заходи з відновлення біорізноманіття.	Здача практичної роботи.	15
Тема 8. «З лану до столу» - безпечна для довкілля продовольча стратегія	2/2	Знати принципи сучасної продовольчої стратегії. Вміти застосовувати інноваційні підходи для забезпечення безпечного довкілля в аграрному виробництві.	Здача практичної роботи. Здача самостійної роботи	10 10
Тема 9. Стале сільське господарство і природоорієнтовані рішення	2/2	Знати основні підходи до сталого сільського господарства. Вміти адаптувати в практику сільського господарства природоохоронні рішення.	Здача практичної роботи.	10
Тема 10. Застосування глобального стандарту Міжнародного союзу охорони природи для природоохоронних рішень у сільському господарстві	2/2	Знати підходи до сталого сільського господарства на основі критеріїв Глобального стандарту МСОП для природоохоронних рішень. Використовувати стандарти МСОП при виборі оптимальної стратегії господарювання в	Здача практичної роботи.	10

		залежності від екологічних умов.		
Модульна контрольна робота 2	10/10	Оцінювання результату засвоєння знань та умінь відповідно до тем, які включені до модуля №2	Виконання тесту (30 тестових запитань)	30
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Шевченко, О. В. (2023). Вплив кліматичних змін на сільськогосподарське землекористування в Україні. *Збалансоване природокористування*, (4), 108-114. URL: <https://journals.uran.ua/bnusing/article/view/292725>
2. Поліщук, В. М. (2024). Системний аналіз європейських маркерів збалансованого природокористування в умовах циркулярності економіки. *Агроекологічний журнал*, (3), 38-52. URL: <http://journalagroeco.org.ua/article/view/311179>
3. Наконечний, Р. А., & Копитко, А. Д. (2022). Філософія органічного виробництва і збалансованого природокористування. URL: <https://dspace.organic-platform.org/xmlui/handle/data/521>
4. Ковалів, О. І. (2023). Синтез правових аспектів як методологічних засад земле-і природокористування, що ґрунтуються на чинних земельних нормах конституції України. *Збалансоване природокористування*, (1), 18-27. URL: <https://journals.uran.ua/bnusing/article/view/278534>

5. Європейський зелений курс: зовнішньополітичний та безпековий вимір участі України. (2021). ©Рада зовнішньої політики “Українська призма”, 81 с. URL: www.prismua.org
6. Wolf, S., Teitge, J., Mielke, J., Schütze, F., & Jaeger, C. (2021). The European Green Deal—more than climate neutrality. *Intereconomics*, 56, 99-107. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10272-021-0963-z>
7. Siddi, M. (2020). The European Green Deal: Assessing its current state and future implementation. *Upi Report*, 114. URL: <https://iris.unica.it/handle/11584/313484>
8. Proposals for a green recovery in Ukraine. (2024). Olha Bondarenko, Robert Carr, Mykola Iakovenko, Frank Meissner, Susanne Nies, Cheryl White, Georg Zachmann. 28 p. URL: www.greendealukraina.org
9. Prigoreanu, I., Ungureanu, B. A., Ungureanu, G., & Ignat, G. (2024). Analysis of Sustainable Energy and Environmental Policies in Agriculture in the EU Regarding the European Green Deal. *Energies*, 17(24), 6428. URL: <https://www.mdpi.com/1996-1073/17/24/6428>
10. Montanarella, L., & Panagos, P. (2021). The relevance of sustainable soil management within the European Green Deal. *Land use policy*, 100, 104950. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264837720304257/pdf?isDTMRdi>
11. Miralles-Wilhelm, F. (2021). *Nature-based solutions in agriculture: Sustainable management and conservation of land, water and biodiversity*. Food & Agriculture Org. URL: https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=x_kdEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA5&dq=nature+based+solutions+agriculture&ots=6qujD-2mO&sig=Nrvrvl6d9FehO6YZrLHkp8jv5sU
12. Mancuso, G., Bencresciuto, G. F., Lavrnić, S., & Toscano, A. (2021). Diffuse water pollution from agriculture: a review of nature-based solutions for nitrogen removal and recovery. *Water*, 13(14), 1893. URL: <https://www.mdpi.com/2073-4441/13/14/1893>
13. Leonard, M., Pisani-Ferry, J., Shapiro, J., Tagliapietra, S., & Wolff, G. B. (2021). *The geopolitics of the European green deal* (No. 04/2021). Bruegel policy contribution. URL: <https://www.econstor.eu/handle/10419/237660>
14. Iseman, T., & Miralles-Wilhelm, F. E. R. N. A. N. D. O. (2021). *Nature-based solutions in agriculture: The case and pathway for adoption*. Food & Agriculture Org. URL: https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=zfkEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA6&dq=nature+based+solutions+agriculture&ots=OqK_NiONxh&sig=ZCXj8Fm0uM4f0YTVZQTMoEO4yXo
15. Fetting, C. The European green deal. *ESDN Report, December*, (2020). 2(9), 53. URL: https://www.esdn.eu/fileadmin/ESDN_Reports/ESDN_Report_2_2020.pdf
16. Dushkova, D., & Haase, D. (2020). Not simply green: Nature-based solutions as a concept and practical approach for sustainability studies and planning agendas in cities. *Land*, 9(1), 19. URL: <https://www.mdpi.com/2073-445X/9/1/19>
17. Domorenok, E., & Graziano, P. (2023). Understanding the European Green Deal: A narrative policy framework approach. *European Policy Analysis*, 9(1), 9-29. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/epa2.1168>
18. Demozzi, T., Oberč, B. P., López, A. P., Larbodièrè, L., Borges, M. A., & Schnell, A. A. Sustainable agriculture and Nature-based Solutions. 2024. 100 p. URL: <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/CGFAS-001-En.pdf>
19. Dankevych, V. Y., Dankevych, Y. M., & Bondarchuk, N. V. (2021). Європейська зелена угода: дорожня карта збалансованого природокористування в умовах децентралізації. *Problemy Ekonomiky*, (1), 185-191. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2021-1_0-pages-185_191.pdf
20. Canet-Martí, A., Pineda-Martos, R., Junge, R., Bohn, K., Paço, T. A., Delgado, C., ... & Baganz, G. F. (2021). Nature-based solutions for agriculture in circular cities: Challenges, gaps, and opportunities. *Water*, 13(18), 2565. URL: <https://www.mdpi.com/2073-4441/13/18/2565>
21. Boix-Fayos, C., & de Vente, J. (2023). Challenges and potential pathways towards sustainable agriculture within the European Green Deal. *Agricultural Systems*, 207, 103634. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308521X23000392>